

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748 Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
fmavjth@statsforvalteren.no
www.svr.no

Delegert vedtak

DNT SØR
Postboks 633
4665 KRISTIANSAND S

Arkivsaksnr: 2022/3485-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 18.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR - delegerte saker	34/22	
Verneområdestyret for SVR		

Innvilga søknad om løyve til landing med helikopter. Gaukheivatn og Søre Monsvatn. DNT sør. Bygland kommune.

Syner til søknad dagsett 9.5.2022 samt supplerande opplysninger gjeven i e-post dagsett 13.5.2022 og 16.5.2022. Vedtak, saksframstilling og loggskjema ligg ved.

Klage

Vedtaket kan pålagast til Miljødirektoratet. Klaga skal sendast til verneområdestyret for vidare handsaming.

Klagefristen er 3 veker frå mottak av vedtaket. Alle partar med klagerett har rett til innsyn i saksdokumenta.

Skrifteleg klage skal sendast til Verneområdestyret for SVR Pb. 788 Stoa, 4809 ARENDAL. Oppgi kva for eit vedtak det vert klaga på, dei endringane klagar ynskjer og grunngjeving for klaga. Dersom det vert klaga så seint at det kan vere tvil om det er klaga i rett tid, må det opplystas når brevet kom fram

Med helsing

Jørn Trygve Haug
verneområdeforvaltar SVR

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder
Bygland kommune
Åseral kommune

Postboks 504
Kommunehuset
Gardsvegen 68

4804
4745
4540
AREN DAL
BYGL AND
ÅSER AL

Vedtak

Med heimel i kapittel IV pkt. 5.4.c i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde*, får DNT sør løyve til landing med helikopter ved Søre Monsvatn, Gaukheivatn og Gaukhei turisthytte i Bygland kommune. Løyvet gjeld for frakt av materialar og utstyr i samband med bygging av to båtnaust, skifte av tak på vedbod og karnapp til sikringsbua ved Gaukhei turisthytte, oppsetting av gassbu ved turisthytta, samt innvendig vedlikehald på hovudhytta. I tillegg returtransport av rivningsmateriale frå dei gamle båtnausta samt anna søppel og bygningsavfall.

Løyvet gjeld for inntil 35 landingar avgrensa til tre dagar i perioden f.o.m 30. mai t.o.m 1. juli 2022.

Vilkår:

- Flyginga mellom landingspunktene skal skje etter rute teina inn i kartet i vedtaket. Loggskjema skal fyllast ut før kvar transport.
- For å redusere forstyrring av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunktene
- Om det blir observert villrein innanfor ein avstand på 400 m. frå landingspunktet skal landing utsettast til faren for forstyrring er over

Som grunngjeving vert det lagt vekt på at tal landingar må sjåast i ljós av det omfattande arbeidet som skal gjerast på bygningane i området. Ved å avgrense flyginga til tre dagar vil perioden med forstyrring bli relativt kort. Det er ein føresetnad at DNT sør med desse landingane kan redusere tronen for snøskutertransport komande vinter knytt til frakt av brensel og proviant til turisthytta.

Godkjend transportrute og landingspunkt merka B og C:

For landing med helikopter vil det i mange høve også vera naudsynt med løyve etter *Lov om motorferdsel i utmark*. Søknad om dette må sendast kommunen.

Etter § 10 i *Lov om motorferdsel i utmark* kan grunneigar nekte landing på sin eigedom. Om du skal lande på andre sin eigedom oppmodar vi difor om at du hentar inn samtykke frå aktuelle grunneigarar.

Saksopplysninger

DNT sør har søkt om landingsløyve for helikopter ved Gaukheivatn og Søre Monsvatn i *Setesdal vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernombord* i Bygland kommune. Føremålet med landinga er frakt av materialar og utstyr i samband med bygging av to båtnaust, skifte av tak på vedbod og karnapp til sikringsbua ved Gaukhei turisthytte, oppsetting av gassbu ved turisthytta, samt innvendig vedlikehald på hovudhytta. I tillegg returtransport av rinvingsmateriale frå dei gamle båtnausta samt anna søppel og bygningsavfall. Bygging av båtnausta og propanbua er søknadspliktige tiltak der arbeidsutvalet i verneområdestyret tidlegare har gjeve løyve i møte 2.5.2022, sak 24/22.

Det vert søkt om inntil 35 landingar i perioden 30. mai – 1. juli. Ei nærmere grunngjeving og trong for tal transportar er på førespurnad sendt inn av søker. Etter planen skal flyginga avgrensast til totalt tre dagar i vekene 22, 23 og 26.

Utgangspunktet for transporten er Langevassdammen i Åseral kommune. Kart over flygeruta og landingspunkt går fram av vedtaket.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernombord av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Naturmangfoldlova.
- Vedtak i verneområdestyret 5.11.2018, sak 32/18, om delegering av myndighet til forvaltningssekretariatet

Heimelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernombord vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernombord:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.

Motorisert ferdsel i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernombord vert regulert av verneforskrifta kapittel 4. pkt. 5.1.c kor det heiter at start og landing med motordrevne luftfarty er forbode. I kapittel 4 pkt. 5.4.c heiter det at forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til *"Naudsynt luft- og snøscootertransport av materialar til hytter, klopper mv. og av brensel, utstyr og proviant til hytter og buer"*

Transporten det vert søkt om kjem etter vårt syn inn under kapittel 4 pkt. 5.1.c og krev difor dispensasjon etter kapittel 4 pkt. 5.4.c for å kunne gjennomførast.

Vurdering

Vurdering etter naturmangfoldloven (NML)

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven leggast til grunn som retningsliner ved utøving av offentleg myndigkeit. Forvaltingsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet vurdere søknadane etter desse paragrafane

Kunnskapsgrunnlaget (NML § 8)

Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase (www.naturbase.no), database for sensitive artsdata samt frå NINA sitt GPSmerkeprosjekt. Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport6/210).

Gaukhei turisthytte ligg sør-aust i verneområdet. Villreinen nytter områda kring Gaukhei i første rekke vinterstid. I barmarksperioden er det gjerne mindre bukkeflokkar som kan treffast på her. Villreinen nytta områda i større grad tidlegare. Villreinens bruk av områda må sjåast i samanheng med at totalbestanden i mange år har vore mindre enn før. Ulike ferdselshindre lenger nord kan også spele inn. I naturbasen er det merka av trekkorridor for villrein rett ved turisthytta og vest for Søre Monsvatn. Det er også merka av vinterbeiteområde for villrein litt lengre nord.

I nærleiken av flygeruta, utanfor vernegrensa, er det nokre lokalitetar av raudlista rovfugl, men der status på desse er usikker.

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget likevel som tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. § 9 («Føre var prinsippet») i naturmangfaldlova vert difor tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

Økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10 i NML).

Gaukhei turisthytte har dei siste fem åra hatt eit årleg snitt på 960 overnattingsdøgn. Frå Gaukhei turisthytte går det merka sommar og vinterløype mot Ljosland og til turisthyttene Øyuvsbu, Josephsbu/Kvinen og Tjønndalen. Gjennom året er det ein god del ferdsel i desse løypene. Anna ferdsel til fots utanfor løypene er særleg knytt til jakt, fiske og tilsyn/sanking av sau. I vinterhalvåret er det ein del transport med snøscooter til enkelte driftshusvære i desse heiområda, samt til dei nemnde turisthyttene i samband med proviantering, vedtransport og stikking av løypene.

Også i 2021 var det omfattande helikoptertransport til Gaukhei turisthytte. Dette i samband med eit større vedlikehaldsarbeid på turisthytta.

Etter forvaltar si vurdering er den samla belastninga på området moderat. Transporten har eit stort omfang, men ulempa i første rekke er knytt til støy av forbigåande karakter. Det er likevel viktig at ein ikkje berre ser på den aktuelle transporten isolert sett, men har eit langsigtig og heilskapleg perspektiv på ferdsla i områda.

Kostnadane ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar (§ 11 i NML) og Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar (§ 12 i NML)

Inntil 35 landingar utgjer ein stor del av totalt mengde landingar det vert gjeven løyve til verneområdet i 2022. Sjølv om det vert mykje uroing på dagane med flyging er det likevel å

---

føretrekke i staden for omfattande snøskutertransport gjennom vinteren. Det er ein fordel at flyginga vert konsentrert til tre dagar i vekene nemnd ovanfor.

Innehavar av løyvet er ansvarleg for at transporten vert gjennomført på ei miljømessig god måte. For å unngå uroing av fugl og vilt er det viktig at ein under flyging held seg minimum 300 meter over bakken mellom landingspunktene.

Forvaltar legg til grunn at søker med desse flygingane også får transportert inn proviant og brensel for komande sesong slik at trøngen for snøskutertransport vinteren 2022/2023 vert redusert.

Konklusjon

Det er eit høgt tal landingar, men det må sjåast i ljós av det omfattande arbeid som skal gjerast på bygningane i området. Det vert lagt vekt på at flyginga skal konsentrerast til totalt tre dagar, og der det vil redusere behovet for transport med snøskuter komande sesong. Ved flyging er det viktig at ein held minimum 300 meter over bakken. Det kan difor gjevast løyve på vilkår.